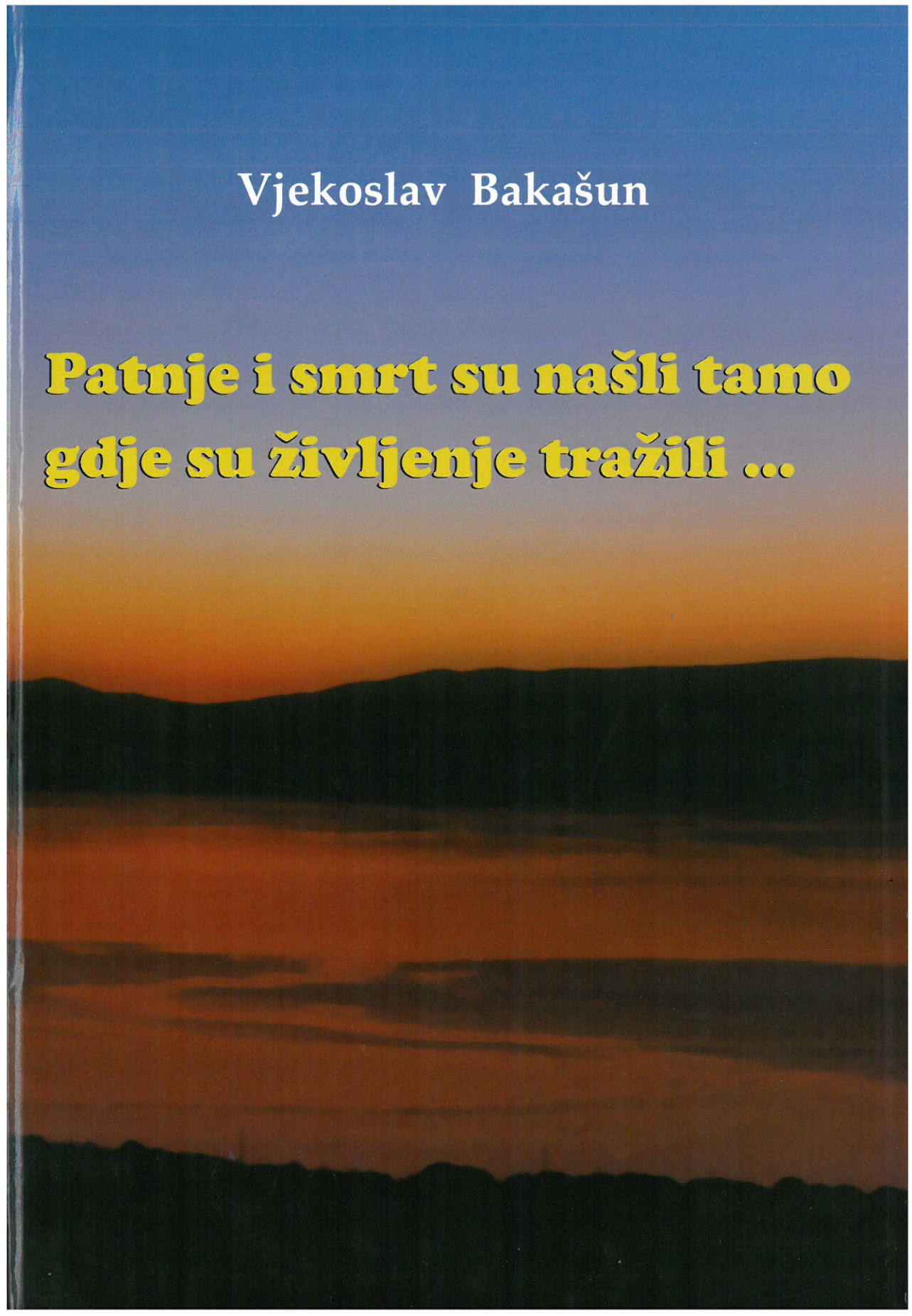

Vjekoslav Bakašun

**Patnje i smrt su našli tamo
gdje su življenje tražili ...**

*Njima, koji su svoje zdravlje
i ono najvrednije – svoj život –
ostavili na brodu i moru,
posvećujem ovu knjigu*

*Spomenik u lučici Podurinj
koji su nestalim pomorcima
podigli mještani Kostrene Sv.
Barbare. Snimio Vjekoslav
Bakašun*

DILJEM SVIJETA POGINULI, NESTALI I UMRLI POMORCI IZ KOSTRENE SV. BARBARE DO 1899.

Matheus Jelencich, 30. Junio 1780. – *Submersus* (Utopio se).

Andreas Soich, *qui obiit in Smirnis* 25. Oct. 1784 (koji je umro u Smirni). Vjerojatno je u Smirni i pokopan.

Michael Soich, 18. martio 1803. *Submersus in Mari* (Utopio se u moru).

?? **Randić**, *pom. kap., umro od kuge 1818. godine u Aleksandriji*. Vjerojatno je u Aleksandriji i pokopan. On je bio otac Jakova Randića, autora kostrenskoga epa.

Bartol Randić, sin kap. Randića, zaglavio je u Havani, navodno od žute groznice, u prvoj polovici XIX. st.

Toma Randić (Grgurov), rođen 1801. *habetat flumene* (imao ognjicu). U uzroku smrti trebalo je zapravo pisati *habebat*. Ovaj podatak upisan je u stališu duša, a s obzirom na mjesto upisa, događaj se vjerojatno zbio u razdoblju između 1820. i 1825.

Mathias Thian, 60 ann. *D^{no} D^{no} Casuali submersione mortus* (Kazano da je umro od posljedica utapanja). Godina upisa je 1824. Datum smrti nije naveden već je podatak upisan naknadno prema nečijoj izjavi ili izjavi više njih s obzirom na dva puta navedeno *D^{no}*.

Mathias Marunich (Andrea), 45 ann. 24. Maji 1824., *a Peste Alexandria in Africa* (od kuge u Aleksandriji u Africi). Vjerojatno je pokopan u Aleksandriji.

Martinus Randich (Jacobi), 40 ann. 16. Augusti 1824., *a Disenteria Alexandria in Africa* (od dizenterije u Aleksandriji u Africi). Vjerojatno je pokopan u Aleksandriji, a uzrok smrti bila je zasigurno kolera, koja ima slične simptome kao i dizenterija. Mnogi su ranije dizenterijom nazivali svaku bolest s proljevom, a proljev je najevidentniji simptom kolere.

Joannes Mikulicich, 45 ann, 1824., *mortus Alexandria in Africa* (umro u Aleksandriji u Africi). Vjerojatno je pokopan u Aleksandriji.

Paulus Soich (Mathei), 43 ann. 6. Martii 1825., *mortus Alexandria in Africa febres et maligna* (umro u Aleksandriji u Africi od zloćudne groznice). Vjerojatno je pokopan u Aleksandriji. Kao uzrok smrti navodi se zloćudna groznica što upućuje da je riječ mogla biti o malariji koje je groznica tipičan simptom.

Antonius Thian (Nicolai), 60 ann. 25. Novembris 1825., *Casuali submersione mortus ad Littora Insula Veglia contra Castellum quod vulgo appellatur Castelmuschio* (Slučajno se utopio kod obale otoka Krka nasuprot Kaštela koji puk naziva Omišalj). Ovaj nešto opširniji opis uzroka smrti vjerojatno je potaknut činjenicom da se A. Thian utopio zapravo u moru pred Kostrenom Sv. Barbarom.

Gregorius Pezelj, 1826., *In Insula Creta Candia mortus* (Umro u Kandiji na otoku Kreti). Naziv *Candia* se sasvim sigurno odnosi na grad i luku Khania na Kreti, a valja pretpostaviti da je tamo i pokopan.

Andreas Medanich (Martini), 45 ann. 1827., *Abare ac. Pestis atq.* (Od akutne bolesti i kuge također).

Andreas Mihletich, 50 ann, 1827., *In exteris terris Abortuus* (Umro u stranoj dalekoj zemlji). Nije jasno koja bi to autoru upisa bila strana, daleka zemlja.

Bartholomeus Pajkurich (Luca), 18 ann. 1827., *In Ulissi Portugalia obiit* (Umro u Ulissi u Portugalu). Vjerojatno je u Ulissi i pokopan.

Gregorius Marunich, 56 ann, 1827., *Allexandria in Africa mortuus* (Umro u Aleksandriji u Africi). Vjerojatno je u Aleksandriji i pokopan.

Martinus Randich (Luca), 13. Sept. 1828., *Mortus Allexandria in Africa* (Umro u Aleksandriji u Africi). Vjerojatno je u Aleksandriji i pokopan.

Antonius Randich (Andrea), 18 ann. 4. Decembris 1828., *tempestate demersus in littoribus Regni Neapolitani* (utopio se u oluji na obalama Napuljskoga Kraljevstva).

Vicentius Pezelj (Joannis), 28 ann. 1. Decembris 1828., *Demersis ut Supra* (Utopio se kao i onaj gornji). Ovaj navod "kao gornji" odnosi se na Antoniusa Randicha upisana u prethodnu rubriku. Sasvim je sigurno da se i Vinko Pezelj utopio 4. prosinca, ali je u matičnoj knjizi datum pogriješan.

Martinus Soich (Antonii), 32 ann. 4. Decembris 1828., *Demersis ad littora Insula Melita* (Utopio se kod obale otoka Malte).

Franciscus Medanich (Thoma), 50 ann. 4. Decembris 1828., *Demersis ad littora Insula Melita* (Utopio se kod obale otoka Malte).

Martin Šoić i Franjo Medanić utopili su se istoga dana kod obale otoka Malte, možda u brodolomu nepoznata broda. S obzirom da su se utopili istoga dana

kao i dva prethodna pomorca, poginula na obalama Napuljskoga Kraljevstva, i s obzirom na blizinu tih područja, valja pretpostaviti da je toga dana bjesnila snažna oluja.

Stanislaus Glavan, 22 ann. 7. Septem. 1829., in *Alessandria* (u Aleksandriji). Vjerojatno je u Aleksandriji i pokopan.

Matheus Soich (Bartholomei), 50 ann. 18. decem. 1829., in *Odesa* (u Odesi). Vjerojatno je u Odesi i pokopan.

Gasparus Medanich (Martini), 15. Augusti 1830., in *Livorno* (u Livornu). Vjerojatno je u Livornu i pokopan.

Mathias Jelencich (Jacobi), 26 ann. 10. Febrarii 1831., *Demersus* (Utopio se).

Andreas Pezel, 14 ann. 9. Junii 1831., *Obiit in Nava* (Umro na brodu). Ako je smrt nastupila na brodu, vjerojatno za plovidbe, onda je izvjesno da je pokojnik spušten u more.

Andreas Pajkurich (Antonii), 22 ann. 15. Augusti 1831., in *Alessandria* (u Aleksandriji). Vjerojatno je u Aleksandriji i pokopan.

Vicentius Pezel (Martini), 44 ann. 21. Xbris 1831., in *Alessandria* (21. prosinca 1831. u Aleksandriji). Vjerojatno je u Aleksandriji i pokopan.

Mathias Mihletich (Mathei), 33 ann. 4. Decem. 1832., *obiit Constantinopoli* (umro u Istanbulu). Vjerojatno je u Istanbulu i pokopan.

Andrea Soich (Jacobi), 22 ann. 24. Decem. 1832., *Demersus in Odessa* (Utopio se u Odesi).

1833. in *Januari Naufragati in mare nigrum* (1833. u siječnju utopili se u Crnom moru).

Andrea Soich (Andreae), 50 ann.

Matheus Thian (Martini), 42 ann.

Cosmos Thian (Martini), 32 ann.

Andreas Sepich (Thomae), 22 ann.

Antonius Medanich (Antonii), 18 ann.

Podatak upisan u siječnju 1833. o petorici, vjerojatno istoga dana, utopljenih iz Kostrene Sv. Barbare, među kojima su bila i dva brata Thian, nedvojbeno govori da je toga dana u Crnom moru bio brodolom u kojem je zasigurno izgubljena cijela posada. Ime broda, na žalost, nije poznato. Tekst koji je povodom toga tragičnoga događaja upisan u matičnu knjigu umrlih vrlo je kratak, tek s

naznakom činjeničnoga stanja i imenima utopljenih, i nikako nije u skladu s težinom tragedije koja je zadesila malo mjesto.

Gregorius Randich, 31 ann. Juni 1833., *mortus in exteris pestibus* (umro od izvanjske kuge). Možda se pod pojmom *izvanjski* misli na bubonski, tj. kožni oblik kuge.

Michael Pezel (Nicomed), 16 ann. 15. 7bris 1835., *Demersus sub Insula Veglie* (15. rujna 1835. utopio se kod otoka Krka).

Andreas Medanich, *capit. navalis*, 43 ann. 7. Maji 1836. *obiit et Tergesti sepultum* (umro i pokopan u Trstu). U ovom se upisu prvi put nailazi na naziv *capit. navalis*, tj. podatak da je umro pomorski kapetan.

Vincentius Mihletich, 1836. *Naufragatus* (Utopio se).

Antonius Soich (Jakobi), 37 ann. 1837 *Naufragatus* (Utopio se).

Fortunatus Jacobus denati Gregorii, 17 ann. 1837 *mortus Constantinopoli* (umro u Istanbulu). Vjerojatno je i pokopan u Istanbulu.

Georgio Mikulicich, 56 ann. 8. Novembris 1838. *Naufragatus inter Sanctam Haelenam, at Insulam Veglie* (Utopio se između Sv. Jelene i otoka Krka).

Mathias Randich (Thomae), 17 ann. 2. Decembris 1839. *mortus in Dalmatia* (umro u Dalmaciji).

Die 4 Decembris 1839. Naufragatus (Utopili se).

Stanislaus Pezel (Georgii), 35 ann.

Cosmas Randich (Martinii), 29 ann.

Baptista Jelencich (Antonii), 18 ann.

Podatak o troje utopljenika, upisan 4. prosinca 1839., upućuje da se vjerojatno dogodio brodolom, ali u upisu nije navedeno niti ime broda niti mjesto gdje su se utopili. Opet jedan šturi, gotovo čisto tehnički upis, a utopilo se troje ljudi!

Gregorius Soich (Nicolai), 31 ann. 16. Septem. 1840. *Naufragatus* (Utopio se).

Petrus Pezel (Petri), *scriba navalis*, 26 ann. 1843. *Naufragatus* (Utopio se). U ovom se upisu prvi put uz ime pokojnika nailazi na naziv *scriba navalis*, tj. škrivan.

Thomas Marunich (Mathiae), 1845. *Obiit in Smirna – partibus Exteris* (Umro u Smirni – daleka Zemlja). Vjerojatno je i pokopan u Smirni.

Josephus Soich (Antonii), 11. Maji 1849. *mortus in Dalmatia, at Leginae sepultus* (umro u Dalmaciji, pokopan u Legini). Iz rukopisa je teško utvrditi, ali se može pretpostaviti da je trebalo pisati *Lesinae*, tj. Hvar, jer su imenom Lesina Talijani nazivali Hvar.

Toma Soich, *capt. navalis*, 37 ann. 14. Sept. 1850. *Tergesti obiit et ibi sepultus* (Umro u Trstu i tamo pokopan).

Gergur Marunich, 19 ann. 1850. *Obiit in Nava* (Umro na brodu). S obzirom da je umro na brodu, sasvim je izvjesno da je pokojnikovo tijelo spušteno u more.

Lucas Mihletich, *cca 1850, naufragatus* (oko 1850. utopio se).

Anselmus Randich, 19 ann. 11 Martii 1852., *Constantinopoli* (u Istanbulu).

Gregorius Soich (Matthei), *capit. navalis*, 5. Decembris 1852., *in Irlanda* (u Irskoj).

Matthei Franciskovich, 18 Januari 1854. *obiit in Insula Sicilia apud capo Sassara* (umro na otoku Sicilija kod Rta Sassara). Vjerojatno se radi o pogrješnu upisu jer na Siciliji postoji Capo Passaro.

Paškval Stipanović, 1854. *umro u Engleskoj od kolere*.

Stanislaus Pezel (Thomae), 10 Septembris 1855. *Obiit in Mare in Nave* (Umro po moru na brodu). S obzirom da je smrt nastupila na brodu za plovidbe, izvjesno je da je pokojnikovo tijelo spušteno u more.

Matheus Jelencich, 27. Novembris 1855. *obiit in Portu Constantinopolitano* (Umro u luci Istanbulskoj).

Antonius Šepić (Stipanov), 35 ann. 25. listopad 1858. *Naufragatus* (Utopio se).

Felix Mancich, rođ. 1841. , 13. Novemb. 1858 *Naufragatus* (Utopio se).

Feliks Jelenčić, 17 godina, *utopio se 1858*. Feliks je brat Bonaventure Jelenčića koji je tada imao 9 godina, a utopio se 1880. u 31. godini života.

Nikola Anicet Pilepić, *zapovjednik na briku Ivich*. Brod je isplovio iz Rio de Janeiro 3. travnja 1859. za San Francisco i oplovio Cape Horn. Meksički vojni granični patrolni brod pronašao je 8. listopada 1859. oko 20 NM od meksičke luke Mazatlan brod *Ivich* kako pluta opuštenih jedrilja. Odred vojnika koji je stupio na brod na krmenoj je palubi pronašao leš zapovjednika za kojeg je ustanovljeno da je ubijen, a pored njega je ležao mrtav *kamarot*. Pronađena su i dva mornara teško oboljela od skorbuta, koje su povelili na kopno, a samo je jedan prenesen u bolnicu i ozdravio. On je ispričao da je brod bio zahvaćen nevremenom u blizini Cape Horna. Nije poznato je li se brod negdje zadržavao i zašto se putovanje toliko otežalo, ali su zbog dugotrajnosti puta ostali bez hrane i vode, a veći dio posade umro je od skorbuta. Zbog gladi je na brodu izbila pobuna posade u kojoj je ubijen zapovjednik. Tri člana posade uspjela su brodskim čamcem dovesti u meksičku luku San Blas.

Antonius Pezel, 44 ann. 18. Novembris 1859. *Naufragatus* (Utopio se).

Toma Randić, *nauta*, 18 ann, 25. Maji 1860. *Naufragatus* (Utopio se). U ovom se upisu prvi put spominje zanimanje *nauta* – mornar.

Juraj Vičević (Matov), *mornar*, 17 god. u studenom 1860. utopio se u potonuću broda "Gianmatteo" zajedno s još devet članova posade iz *Kostrene Sv. Lucije* pred ušćem rijeke *Humber* na ulazu u *Hull*.

Tonković Filip, *mornar*, 21 godina, umro 1860. u *Carigradu* od upale pluća.

Alexander Medanić, 21 ann, 24. Febr. 1861. *penes flumen naufragatus – et 26. j. m. In cemeteri hoc sepultus* (24. veljače 1861. utopio se u nabujaloj rijeci i 26. veljače pokopan na tamošnjem groblju). Na žalost, iz teksta nije moguće utvrditi gdje se to dogodilo.

Andre Šoić (Avelin), *nauta*, 18 godina. 19. Martii 1861. *Naufragatus* (Utopio se).

Franciscus Marunich, 17 ann. 21. Julii 1861. *Naufragatus* (Utopio se).

Toma Randić, 53 ann. 14. Aug. 1861. *Naufragatus* (Utopio se).

Dionizije Šoić (Paškvalov), 22 godine. *Utopio se* 1861.

Toma Medanić, 50 godina, umro 29. August 1862. *Sepultus in Cemeterio Valparaiz* (Pokopan na groblju u *Valparaisu*).

Toma Stipanović, *zapovjednik i suvlasnik*, 37 godina, 1862. godine na barku "Corona" utopio se u *Engleskom kanalu* (*fluctibus maris submersus*). Međutim, prema tekstu J. Suzanića u knjizi *Kostrena pod jedrima* (str. 32), bark *Corona* već je 1857. stradao u brodolomu. Podatak u matičnoj knjizi odgovara godini u kojoj se Stipanović utopio, međutim podatak o brodu na kojem je stradao, nije točan. Toma Stipanović bio je suvlasnik i ranije zapovjednik barka *Corona*, ali nije mogao 1862. stradati na tom brodu jer je poginuo na barku *Rosa Fanny*.

Mihajlo Pajkurić, zvani Mićel, 16 god. 14. April 1863. *Naufragatus* (Utopio se).

Bilo je to na barku *Riforma* na putu iz luke *Oran* za *New York*. U brodskom dnevniku (koji je pisan na talijanskom, a tekst je preveo kap. Igor Stipanović) za utorak, 14. travnja 1863. piše sljedeće: "U 2³/₄ pp (poslije podne) vjetar se diže i ugrožava nas iz pravca prvoga kvadranta te zatvaramo manja jedra i vezujemo dva reda podvezica na košnjači; nakon što se posada spustila na palubu isto tako kratimo sošno jedro, spuštamo pramčanu košnjaču te cijela posada prosljeđuje dignuti dvije prečke; svi u jednom trenutku vidjesmo da s kosnika u more pada mladić palube *Michiele*, Pajcurich. Trenutno smo pobacali predmete s palube u more te počeli manevrirati unutar tragom utopljenika, ali nesreća je na vidiku pored svih mogućih primijenjenih manovra koje zahtjeva nautička umjetnost. Nismo ga pronašli jer su sumaglica, umjereni vjetar iz *GT* (*Gregol-tramontana*)

i prolom oblaka, na nesreću, smanjili vidljivost. S vidljivošću na prekide, da bi izbjegli veće štete, konačno smo prisiljeni popustiti vremenskim prilikama i oholoj kiši nakon što smo slijedili naš smjer pretraživanja do 4½ sata pp i poslije 1½ sata od pada nastavljamo ploviti s jednom košnjačom skraćenom s dva reda podvezica u groznim vremenskim uvjetima tijekom noći. S danom vjetar je postao umjeren, podižu se križevi do ½, otpuštaju podvezice, otvaraju košnjače, sljemenace, prečke i sošnjača." Ovaj izvod iz broetskoga dnevnika potvrđuje da je bilo slučajeva kada su se, unatoč vrlo nepovoljnim vremenskim uvjetima, poduzimale sve mjere ne bi li se spasio član posade koji je pao u more.

Joannes Štiglić (Marijanov), 16 ann. 19 Juli 1863. *Naufragatus* (Utopio se).

Andreas Tonković, *nauta*, 17. Marti 1864. *In cemeterio Sirae* (Na groblju u Siri).

Gregorius Pezel, *nauta*, 14. April 1864. *Sepultum in Cemeterio Alexandria* (Pokopan na groblju u Aleksandriji). Ovaj podatak u matičnoj knjizi upisan je 1867. jer se vjerojatno tek te godine saznalo za njegovu smrt.

Ignatius Stipanović (Antonov), *capit. navalis*, 44 ann. 21. Sept. 1864. *Sepultum Nizza* (Pokopan u Nici). Prema pisanju J. Suzanića u knjizi *Kostrena pod jedrima* (str. 34), Stipanović je umro u dobi od dvadeset i četiri godine, pa je zasigurno upisani podatak o starosti u času smrti tek pogrješka autora podatka u matičnoj knjizi. Prema obiteljskim podacima uzrok smrti bila je tuberkuloza.

Pius Fortunatus Jellenčić, *nauta*, 17 ann. 21. Novem. 1864. *In mare submersus* (Utopio se u moru).

Andreas Šoić, *capt. navalis*, 59 ann. 11. Maja 1865. *Tiphus. Sepultum in insula Malta* (Tifus. Pokopan na otoku Malti).

Alexander Pajkurić (Matin) *capt. navalis*, 44 ann. 15. Aug. 1865. *Phtisis. Sepultum in Cardif* (Sušica. Pokopan u Cardiffu).

Thomas Randić, *scriba navalis*, 45 ann. 17. Aug. 1865. *Ex canchrena in pede. Sepultum Tergesti* (Od gangrene na nozi. Pokopan u Trstu).

Jacobus Šoić, *capit. navalis*, 43 ann. 10. Nov. 1865. *Naufragatus. Sepultum in Cemeterii Cardif* (Utopio se. Pokopan na groblju u Cardiffu).

Matheus Randić, 63 ann. August 1867. *Mortus Napoli in Italia* (Umro u Napoliju u Italiji). Vjerojatno je tamo i pokopan.

Tomas Pezel, 24 ann. December 1867. *fertus obaske(??) Constantinopoli in Hospitali*. Iz rukopisa nije moguće točno odrediti prve dvije riječi koje označuju uzrok smrti. Umro je u bolnici u Istanbulu i sigurno je tamo i pokopan.

Grga Pezelj, *mornar*, umro 1867. i pokopan u Aleksandriji.

Matheus Šoić, *capit. navalis*, 60 ann. 24. Febr. 1868. *Mortus Gallia in Marsiglia. Sepultum in Cemeterio Marsilus* (Umro na brodu u Marseju. Pokopan na groblju u Marseju).

Paulus Tonković, *nauta*, 48 ann. 27. Aug. 1868. *Submersus. Sepultum prope Bujaktora* (Utopio se. Pokopan blizu Bujaktora). Zapravo je to Büyük-Dere u Bosporu. U stališu duša piše 1868. *in Costantinopoli*, ali je vjerojatniji podatak upisan u matičnu knjigu.

Bonaventura Pajkurić, *škričan*, 29 godina. 1868. *Stradao u brodolomu*.

Mattheus Pezel, *capit. navalis*, 60 ann. 3. Juni 1869. *Suicidio. Sepultum Ancona* (Samoubojstvo. Pokopan u Ankoni).

Philippus Tonković, *nauta*, 21 ann. 2. Juni 1870. *ruptura uteri. Sepultum Constantinopoli* (Puknuće maternice. Pokopan u Istanbulu). Navedeni uzrok smrti *ruptura uteri* (maternice) nije moguć jer se radi o muškoj osobi. Vjerojatno je uzrok smrti bila upala trbušne šupljine, zasigurno zbog puknuća slijepoga crijeva.

Jacobus Tonković, *nauta*, 42 ann. 9. Sept. 1870. *in S. Cauro* (u S. Cauru). Nisam mogao utvrditi koje je mjesto S. Cauro i gdje se nalazi.

Paulus Tian, *nauta*, 46 ann. 15. Jan. 1871. *Submersus prope patrium litus navicella procella noctis tempore compaversante* (Utopio se nedaleko od zavičajne obale kad se čamac u noćnom nevremenu prevrnuo). Sasvim je izvjesno da se u ovom navodu izraz *zavičajna* odnosi na kostrensku obalu.

Pius Fortunatus Šoić, *nauta*, 15 ann. 29. Januaris 1871. *Submersus* (Utopio se).

Gregorius Pezel, *nauta*, 43 ann. *Mortus* 14. Sept. 1871. *Sepultum in cemeterio Southempton* (Pokopan na groblju u Southamptonu).

Franciscus Randić, *capit. navalis*, 34 ann. *Mortus* 8. Nov. 1871. *Sepultum in Cagliari* (Pokopan u Cagliariju).

Jacobus Randić (Šimov), *capit. navalis*, 44 ann. *Mortus* 8. Nov. 1871. *Sepultum Sulina* (Pokopan u Sulini).

Martinus Pezelj, 30 ann. 24. 10^{bris} 1871. *in Argonavi mortus Veina* (Na Argonavi umro Veina). Ovaj je podatak iz stališa duša, a zbog nejasnoća u rukopisu nisam mogao utvrditi na što se odnosi naziv *Veina*.

Antonii Pezelj, 29 godina, umro 24. Dez. 1871. "*in oceano Pacifico*" (Na Tihom Oceanu). Anton Pezelj rođen je 1842. u Urinju kbr. 22, a Martin Pezelj rođen je 1841., također u Urinju kbr. 22. Budući su Martin i Anton Pezelj podrijetlom iz iste kuće i samo jednu godinu razlike starosti, najvjerojatnije su bili braća. Tada

je bilo dopušteno, a tek nakon Prvoga svjetskoga rata zabranjivano, da pomorci u uskom srodstvu smiju ploviti na istom brodu. Umrli su istoga dana, vjerojatno na istom brodu, iako to izrijeком nije navedeno. To sugerira da je na brodu vladala pošast neke smrtonosne zarazne bolesti. Najvjerojatnije nisu stradali u nevremenu ili za potonuća broda, jer bi onda u zapisu bilo izrijeком navedeno da su se utopili, a ne da su umrli.

Felix Jelenčić (Nikola), *nauta, 19 ann. Mortus 29. Dez. 1871. Sepultum Constantinopoli in cemeterio nosocomio* (Umro, pokopan na bolničkom groblju u Istanbulu).

Martinus Pezelj, *48 ann. 8. Januarii 1873. Melita mortus in Hospitali* (Umro u bolnici na Malti). Vjerojatno u Valletti, gdje je zasigurno i pokopan.

Vincent Pezelj (Antonov), *Utopio se 1873. dan uoči Badnjaka.*

Franjo Pezelj (Antonov), *zapovjednik brika "Iginio B." Nastradao u brodolomu 1873. godine kod Belingosa (Burlings) pred Portugalskom obalom.*

Luca Rafael Medanich, *34 ann. Mortus 1873. in Africa* (umro 1873. u Africi).

Philippus Mikulicich (vulgo Vincentio), *16 ann. 20. Juli 1874. Foris in navi mortus* (koga narod naziva Vincencijo – umro vani na brodu). Vani vjerojatno označuje da nije umro u Kostreni. Majka mu je bila Tonka rođ. Dujmić. Prema upisu u stališ duša – *utopio se.*

Victorius Leonard Randić, *39 ann. Umro 19. Octobris 1874. od Kozic na brodu.* Ovaj podatak upisan je u stališ duša. V. L. Randić bio je tada zapovjednik na barku *Voluntas*, a umro je na putovanju iz Rijeke u Cette. Izvjesno je da je umro na brodu i bio spušten u more. Uzrok smrti su sasvim sigurno bile velike boginje – Variola vera. Danas narod u Primorju, ali i u većem dijelu Hrvatske pod pojmom kozice naziva oboljenje od varicele. U knjizi *Onput kad smo partili* (str. 9) R. F. Barbalića i I. Marendića kao godina smrti navodi se također 1874., dok se u knjizi *Kostrena pod jedrima* (str. 82) J. Suzanića kao vrijeme smrti navodi – u listopadu 1879., što je vjerojatno tiskarska pogreška.

Dionisius Sindich, *17 ann. Octobris 1874. Utopio se u Dardanelima.*

Mattheus Štiglic, *pomorac, 40 godina, 1874. Fluctibus maris submersus* (Utopio se u olujnom moru).

Grgur Randić (Matov), zapovjednik i suvlasnik brika *Riforma*, kojim je potonuo 1874. kod otoka Lastova.

Carmas Thian, (Vincentis), *30 god. 25. Jan. 1875. Nord Schield, u Engleskoj* (Trebalo je biti upisano North Shields). Vjerojatno je i pokopan u North Shieldsu.

Stanko Pajkurić, 55 godina. U veljači 1875. umro u Genovi., gdje je vjerojatno i pokopan.

Roko Medanić, mornar, 30 godina. 8. studenoga 1876. nastradao na brodolomu barka "Martin" u Crnom moru. Događaj se zbio zapadno od sjevernoga ulaza u Bospor na položaju koji se naziva Agat Chili.

Christophorus Sindich, 47 god. 14. Aprillii 1877. Utopio se na brodu iz Engleske put Amerike.

Pasqual Soić, 42 ann. 1. Majii 1877. Marsiliae mortuus (Umro u Marseju). Vjerojatno je i pokopan u Marseju.

Valerio Pajkurić (Nadalov), mornar, 25 god. 10. ožujka 1878. Umro od žute groznice u Brazilu u mjestu Santos. Sasvim izvjesno da je i pokopan u Santosu.

Casparus Malvić, 48 god. 12. Julia 1878. Utopio se.

Josip Benedikt Randić, mornar, 18 god. Suvlasnikov sin na brodu "Fidente" koji se sa svom posadom izgubio u orkanu na Atlantiku negdje u listopadu 1878. godine.

Silvestar Šoić (Paškvalov), 34 godine. Utopio se 1878. Utopio se u Port Saidu, gdje je i pokopan.

Franjo Medanić (Androv), zapovjednik, Utopio se 19. veljače 1879. prigodom brodoloma barka "Federico B". U jaku nevremenu brod se nasukao u blizini ušća rijeke Petrace južno od kalabrijskoga gradića Gioia Tauro. Spasila su se samo tri člana posade.

Dmitar Medanić, 14 godina, 19. veljače 1879. Stradao u brodolomu "Federico B". Stradao je kao i potonji pomorac.

Gašpar Malvić, zapovjednik. 1879. godine slučajno se utopio u moru. Nije navedeno gdje se to dogodilo, a bio je zapovjednik barka *Voluntas*.

Toma Pajkurić, rođ. 1849. Škrivan barka "Hunnus". *Naufragatus* (Utopio se). Ovo je zapis iz stališa duša. Datum događaja nije naveden, ali je moralo biti prije 1879., jer te je godine bark *Hunnus* potonuo na Atlantiku, a posada je spašena.

Bonaventura Jelenčić, mornar, 31 god. 4. siječnja 1880. Poginuo putujući po moru. Usporediti s podacima upisanim za Feliksa Jelenčića u 1858. godini.

Gregorius Šoić, 34 god. 20. veljače 1880. Na brodu *Mata Tijana* iz *Valentina*. U zapisu nije navedeno je li umro ili je nastradao na brodu, kao ni gdje se to dogodilo.

Vicko Paškval Jelenčić, mornar. 44 god. 16. kolovoza 1880. Poginuo na moru.

Valentin Šoić, 44 god. 10. ožujka 1881. In *Franzeata* (?) mare. Iz zapisa nisam mogao utvrditi mjesto događaja, a nije naveden ni uzrok smrti.

Mate Šoić, mornar, 44 god. Umro 17. ožujka 1881. na Engleskom brodu "Kinsporti" u Francuskoj luci St. Nazaire, gdje je vjerojatno i pokopan.

Vjenceslav Pezelj, pomorski pisar, 29 god. 8. siječnja 1883 utopio se na brodu "Efigenia" (glasom dopisa kot. Suda). Ime broda bilo je *Ifigenia*. Prema navodu u knjizi *Onput, kad smo partili* R. F. Barbalica i I. Marendića, str. 20, posada barka *Ifigenia* napustila je brod zbog nevremena i prodora vode i prebacila se 9. siječnja 1883. na francuski bark *Mirzapore* koji ju je 7. ožujka iskrcao u Montevideu. S obzirom na navedeni datum smrti, V. Pezelj vjerojatno se utopio dan prije nego je posada napustila brod.

Luka Tijan, mornar, 52 god. Umro 5. ožujka 1883. u Aleksandriji u Egiptu (dopis kot. Suda u Bakru). Vjerojatno je u Aleksandriji i pokopan.

Urban Jakov Malešić, pomorac, 18 god. Umro 21. studeni 1883. od žute groznice u Avani (Amerika), (glasom Kr. Pomorske oblasti u Trstu). Bilo je to zasigurno u luci Havana, gdje je vjerojatno i pokopan.

Anselmo Pezelj, mornar, 39 god. Utopio se 17. lipnja 1884. (Generalni Konzulat u Bejrutu).

Andre Tijan, pomorski kapetan, 59 god. Umro od sušice 6. listopada 1884. na moru na putu iz Baltika u Maršilju. Sasvim sigurno je pokojnik spušten u more.

Mate Šoić (Antonov), pomorac, 13 god. Umro 17. kolovoza 1885. Uzrok ognjica. Pokopan u Maršilji (Francuska). Ime broda nije navedeno, a uzrok smrti vjerojatno je bila upala pluća.

Josip Pezelj (Stankov), zapovjednik barka "Zia Catterina". Umro 1886. godine od žute groznice na brodu u Južnoj Americi.

Andre Pezelj (Anzelmov), pomorac, 15 god. Umro 26. lipnja 1887. na moru na barku "Veli zid". Uzrok ognjica. Vjerojatno je uzrok smrti bila upala pluća, a s obzirom da je umro na moru, pokojnik je bio spušten u more.

Andre Medanić (Andrijin), škrivan. Stradao 28. kolovoza 1888. Utopio se prigodom brodoloma barka *Lada* nakon jaka uragana juga koji je na sidrištu u zaljevu Alcoa, južnoafričke luke Port Elizabeth trajao dva dana.

Dana 6. ožujka 1889. ujutro oko 7 sati na brodu *Hitar* u francuskoj luci Port de Bone (negdje piše Port de Bouc, a negdje Port Lebouc) još prije nego se otvorilo grotlo, odjeknula je strašna eksplozija tereta od 2500 limerih kanti petroleja, koja je raznijela dio palube, i buknuła je vatra. Dio posade odmah je nastradao, neki su se bacili u more i plivajući bježali od vatre, te se tako spašavali. Među onima koji su izgubili živote bio je pomorac iz Kostrene Sv. Lucije i tri pomorca iz Kostrene Sv. Barbare:

Anton Šoić, *zapovjednik*, 59 god. (na njega se srušio jarbol, tijelo mu je pronađeno te su on i još jedan mornar, kao jedini pronađeni, svečano pokopani u Port de Bone).

Nadal Randić, *pomorski pisar*, 26 god.

Luka Šoić (Vinkov), *pomorac – mladić*, 15 god.

Luka Šoić (Paškvalov), *Utopio se* 1889.

Toma Jelenčić (Vinkov), *zapovjednik*. U srpnju 1890. godine na putu iz B. Airesa se zajedno s brodom "St. Margareth" izgubio u Tihom oceanu oko rta Horn. O događaju se onda mnogo pisalo. Brod je zakupio Johann Orth, negdašnji nadvojvoda Johann Salvator, član austrijske carske obitelji koju je napustio. Jedrenjak je, pod zapovjedništvom kap. Ivana Šodića iz Kostrene Sv. Lucije, krenuo iz Londona za Buenos Aires. Pristao je u luci Ensenada na obali Rio de la Plate. Za boravka u luci je, prema službenoj obavijesti, kap. Šodić zbog bolesti odstupio s mjesta zapovjednika broda. Vlasti je bilo nepoznato da je već nekoliko dana nakon pristajanja broda u Južnoj Americi izbio otvoren sukob između Johanna Ortha i kapetana njegova broda. O detaljnijim okolnostima sukoba Orth je obavijestio svoju majku: "Svi časnici su zamijenjeni; ja sam zapovjednik. Kapetan Šodić mi je zamjerio što sam ovdje, u La Plati, zamijenio jednog posrednika za kojeg je on pokazao čudnovatu slabost, a koji je bio čovjek na lošem glasu – izvjesni Mendes. Na odvratan mi je način, čak i prilikom nekih poslova utroje, govorio da on ne želi da ga gledaju kao 'galionsku figuru' ('pulena'), da mi vraća ovo zapovjedništvo koje mu nije donijelo gotovo ništa itd. Naravno da sam ostavku prihvatio te ostajem pri njoj čak i ako bi se naknadno došao ispričati." Uz kapetana brod su napustila još dva časnika i *noštrono*. Kao razloge Orth je pobožnoj majci naveo i religiozne motive koji ipak nemaju preveliku težinu. "Čini se", napisao je, "da su kap. Šodić i časnik Sučić bili bezbošci, a časnik Leva spiritist. Sretan sam što sam zamijenio one, na čiju sam isključivu komunikaciju mjesece i mjesece bio upućen." U Ensenadi se kao zapovjednik ukrao kapetan Toma Jelenčić, koji je do tada u Argentini radio na željeznici, gdje je bio zaposlen i njegov šogor kap. Toma Thian. Iako mu je posao s financijske strane bio vjerojatno povoljan, kap. T. Jelenčić žudio je za morem i jedrenjacima. U slobodno vrijeme obilazeći luku, doznao je za mogućnost ukrcanja na *St. Margareth*. Prihvatio je ponudu s oduševljenjem jer se, osim na more, želio vratiti i u domovinu. Bio je gluh na upozorenja pomoraca koji su dobro poznavali opasnosti plovidbe oko Cape Horna. Govorili su mu da je riječ o staru brodu, nedovoljno opremljenu i zbog toga nepodobnu za borbu s pobjesnelim vjetrovima i valovima Cape Horna, ali je sve nedoumice ipak nadvladala želja za povratkom obitelji. U pismu majci J. Orth piše: "Sada imam prvoga časnika Jelenčića koji je kapetan i koji je

Ensenada 24. Lipnja 1890

Giulijana Nino Kostrene

Evo pisalo je unesto vremena da te nisam
pisao do je od dva moga ali sam si izvucio moj po-
sredak po pamaldu Nino u drugoga po bratu
publiku. Stracine oni te ti listi prevedati moje
starije jerbo kacia kao parivali. Sva su stinla
Stada ti Nino da pokle sam ga dika promenio
sam tri arti ali ni mi se dopal ni jedan niti mi
je koristil ni jedan. Saha draga Nino uzal sam
moyega pervanega tojes ukrcal samse z Navun
Santh Margareth z Komandanton Giovanni -
Orth tojes ča je bil princip našega Cesara. Evo ima deset dan da sam na
brodu. Na kraju pisma piše: "Pozdravi mi kćeri Ninettu i Angiolinu i svu moju
rodbinu va Kostrene. Puno serdačnih pozdravi tebe od tvoga Tome." Posljednji
se put kap. Toma Jelenčić javio obitelji 12. srpnja 1890. pismom u kojem piše
da toga dana putuju za Valparaiso i moli da mu pišu na adresu konzulata u
Valparaisu. Prema navodu u pismu, brod St. Margareth krenuo je 12. srpnja
1890. iz Ensenade prema rtu Horn, na putu za Valparaiso, na svoje putovanje
bez povratka. Posljednji je brod vidio 24. srpnja u visini Ognjene Zemlje
njemački bark Maria Mercedes, nekoliko dana prije nego što je područje zahvatio

Uvodni dio pisma kap. Tome Jelenčića poslana iz Ensenade 24. lipnja 1890. Preuzeto iz
ref. 4 u Literaturi

zapovijedao; čovjek od 45 godina, vrlo miran, iskusan i praktičan. Nadam se da
ću s Božjom pomoći isto tako dobro, kao i pod zapovjedništvom Šodića, moći
dalje ploviti." Kap. Jelenčić je iz Ensenade 24. lipnja 1890. poslao pismo obitelji s
puno lijepih riječi i s nadom da će se možda već krajem godine naći zajedno. U
tom pismu uz ostalo piše: "Sada ti kažem da pokle sam ovdeka promenio sam tri
arti ali ni mi se dopal ni jedan niti mi je koristil ni jedan. Tako draga Nino uzal sam
svojega pervanega tojes ukrcal samse z Navun Santh Margareth z Komandanton
Giovanni Orth tojes ča je bil princip našega Cesara. Evo ima deset dan da sam na
brodu." Na kraju pisma piše: "Pozdravi mi kćeri Ninettu i Angiolinu i svu moju
rodbinu va Kostrene. Puno serdačnih pozdravi tebe od tvoga Tome." Posljednji
se put kap. Toma Jelenčić javio obitelji 12. srpnja 1890. pismom u kojem piše
da toga dana putuju za Valparaiso i moli da mu pišu na adresu konzulata u
Valparaisu. Prema navodu u pismu, brod St. Margareth krenuo je 12. srpnja
1890. iz Ensenade prema rtu Horn, na putu za Valparaiso, na svoje putovanje
bez povratka. Posljednji je brod vidio 24. srpnja u visini Ognjene Zemlje
njemački bark Maria Mercedes, nekoliko dana prije nego što je područje zahvatio

orkanski ciklon. Područje rta Horn među pomorcima je poznato kao najopasnije područje za plovidbu, a putovanje je bilo usred zimskoga razdoblja, kada na tom području bjesne snažne zimske oluje, i predstavljalo je izuzetan pothvat čak i za mnogo veće i bolje opremljene jedrenjake. Brod nije stigao u Valparaiso, a o sudbini broda, posade i putnika nije se nikada ništa doznalo. Kako se kasnije utvrdilo na temelju opsežnih znanstvenih istraživanja vremenskih okolnosti u morskim područjima kroz koja je brod morao proći, Johann Orth vjerojatno je s cijelom svojom posadom u noći s 20. na 21. srpnja 1890., između ponoći i četiri sata ujutro, u visini rta Tres Puntas ili Puna Descado, na otprilike 48 stupnjeva južne geografske širine i 65 stupnjeva zapadne geografske dužine, zahvaćen orkanom i potonuo. Ni od Johanna Ortha ni od bilo kojega člana posade broda *St. Margaret* potomcima nije nakon 12. srpnja stigao nikakav znak da su živi. Drukčije su tvrdnje bez racionalne osnove, te su se, prema mišljenju stručnjaka, potvrdile kao prazne špekulacije. Mnogobrojna pisma koja su pošiljatelji slali Johannu Orthu i njegovoj posadi nikada nisu dospjela do primatelja. Konzulat u gradu Valparaiso poslao ih je 1895. natrag u Ministarstvo vanjskih poslova, koje ih je prosljedilo dr. Franzu v. Haberleru, pravnomu zastupniku Johanna Ortha. Datum 21. srpnja 1890. po odluci je suda dan smrti Johanna Ortha, pa prema tomu i posade broda, što odstupa od podataka u zapisu s barka *Maria Mercedes*, u kojem stoji da su brod *St. Margareth* vidjeli 24. srpnja u visini Ognjene Zemlje. Budući da je nadvojvoda Johann Salvator, tj. Orth, navodno, bio usko povezan s tragedijom u dvorcu Mayerling, u kojem su 1889. samoubojstvo počinili austrijski prijestolonasljednik Rudolf i njegova ljubavnica Maria Vetsera, uz samoubojstvo je i nestanak broda i ljudi bio zavijen velom dvorske tajne, a oba su događaja temom niza literarnih i filmskih obrada. Kap. Ivan Šodić po povratku u domovinu bio je pozvan u Beč, gdje je ispitivan, ali pod zakletvom nije do kraja života nikomu rekao ni riječi o svojoj plovidbi na *St. Margareth* ni o tijeku ispitivanja u Beču. Navodno ga je za boravka u Beču osobno primio i car Franjo Josip. Na brodu je stradao i Gabrijel Vranić (Lukin), vođa palube, iz Kostrene Sv. Lucije.

Mate Šepić (Kuzma), pom. pisar, 38 god. Umro od kapi 11. listopada 1890. na putu iz *Palerma* u *Rijeku* na talijanskom brodu "Faktis". Trebalo je pisati *Factis*. Vjerojatno je pokojnikovo tijelo spuštено u more jer je smrt nastupila na brodu za putovanja.

Julije Pajkurić, škrivan, završio u moru 1890. godine.

Bonifacije Šoić, zapovjednik barka "Veli zid". Umro od upale pluća 22. veljače 1891. godine na putu iz *Napulja* za *Rijeku*. Budući da se brod tada nalazio u blizini Porozine, poručnik je skrenuo u Rabac. Švrljugin parobrod *Pola* doteglio je *Veli zid* s mrtvim zapovjednikom 25. veljače, nakon obavljenih sanitarnih formalnosti, u *Rijeku*.

Luka Šoić (Blaž), pomorac, 18 god. Umro na brodu 28. srpnja 1892. Pokopan 2. kolovoza 1892. u Helsingeru na Danskom otoku Sjælland.

Mate Pajkurić (Ivanov), časnik palube. Nestao prigodom brodoloma parobroda "Stefania" 17. studenoga 1892.

Andre Tonković, kapetan. Umro 1892. godine kao drugi časnik na parobrodu "Bathory" riječkog pomorskog društva Adria. Spušten u Sredozemno more.

Fran Randić, 43 godine. Umro 1892. godine u Santosu od žute groznice na barku "Jafet 2" Pelješkoga društva. Sasvim sigurno je i pokopan u Santosu.

Andre Randić, 58 godina, zapovjednik na brodu "Grad Karlovac", umro na brodu 20. rujna 1894. u Marseju gdje je i pokopan. Nakon smrti ga je, kao zapovjednik, zamijenio sin Dragomir.

Franjo Pajkurić, pom. kapetan, 48 god., zapovjednik barka "Jona". Umro 6. srpnja 1896. od srčane kapi na brodu po moru. Pokopan 8. srpnja 1896. na groblju u Gamba Karleby (Botnički zaljev, Finska). U matičnoj knjizi umrlih u rubrici Ukopnik upisano je: *Nitko jer našeg svećenika neima*. Ova se opaska vjerojatno odnosi na tvrdnju da nije bilo rimokatoličkoga svećenika jer zasigurno na tom području žive stanovnici druge vjeroispovijesti.

U brodolomu barka *Maria T* (T – Theresa) 8. ožujka 1898. negdje u Tarantskom zaljevu nestao je u moru brod i cijela posada, a među njima pet pomoraca iz Kostrene Sv. Barbare u životnoj dobi od 16 do 68 godina. O tragediji se saznalo kada se na obali pronašla boca s papirom na kojem je zapovjednik u posljednjem trenutku napisao: *Vidim pred sobom devet mrtvih, a takva sudbina čeka i nas*. U matičnoj knjizi pišu samo sljedeći podatci:

U brodolomu barka "Maria T." nastradali su:

File Thian, *principal*, 50 god.

Andre Tijan (Fran), *pom. pisar*, 20 god.

Roko Uršičić, *mornar*, 61 god.

Fran Cuculić, *mornar*, 68 god.

Kuzma Stipanović, *mornar*, 16 god.

Romualdo Šoić, *pomorski kapetan*, 52 god, zapovjednik brigantina "Acropoli". Umro po moru 15. svibnja 1898. godine. Uzrok želučani rak. Spušten u more.

Josip Randić, nestao zajedno s barkom "Emilie" 23. srpnja 1898. na Atlantiku.

Antun Sović (Franjov), *pomorac*, 24. god. Utopio se u brodolomu 12. listopada 1898.

Paulin Šoić, pom. kapetan, 51 god. Umro od kapi 21. prosinca 1899. Pokopan 23. prosinca na župnom groblju u Genovi. U času smrti bio je zapovjednik p/b *Rakoczy*.

Nadal Jelenčić (Matov), rođ. 1854. Umro kao zapovjednik *Kozulićeva barka Ariete* na putu za Siciliju. Prema izjavi njegova praunuka Bora Miholjevića, dobio je snažan udarac deblenjaka jedra (*bum*) koji ga je usmrtio. Brod je skrenut u luku Porto Empedocle na Siciliji, gdje je Jelenčić pokopan. U knjizi *Kostrena pod jedrima* J. Suzanića (str. 27) nije navedena godina njegove smrti, dok R. F. Barbalić u knjizi *Kostrenjska spomenica* (str. 73) navodi da je umro 1899. Jelenčićeva unuka Mirjana Tijan čuva zapisnik sačinjen na brodu u Porto Empedocle 16. studenoga 1899. o pokojnikovim stvarima koje su vraćene obitelji.

Osim u službenim knjigama podatci se o pomorcima iz Kostrene Sv. Barbare koji su umrli ili nestali na moru mogu naći i u drugim, na žalost neprovjerenim, izvorima. Tako o nastradalim, odnosno nestalim pomorcima u plovidbi oko Cape Horna, vjerojatno tijekom XIX. st., nema sigurne potvrde, ali njihova tipično kostrenska prezimena posredno upućuju na pripadnost Kostreni Sv. Barbari, pa će biti ovdje navedena. Na žalost, nije poznata godina nestanka ni brod na kojem su plovili kada su nestali:

Milan Randić

Riko Randić

Anđelo Šoić

Frane Šoić

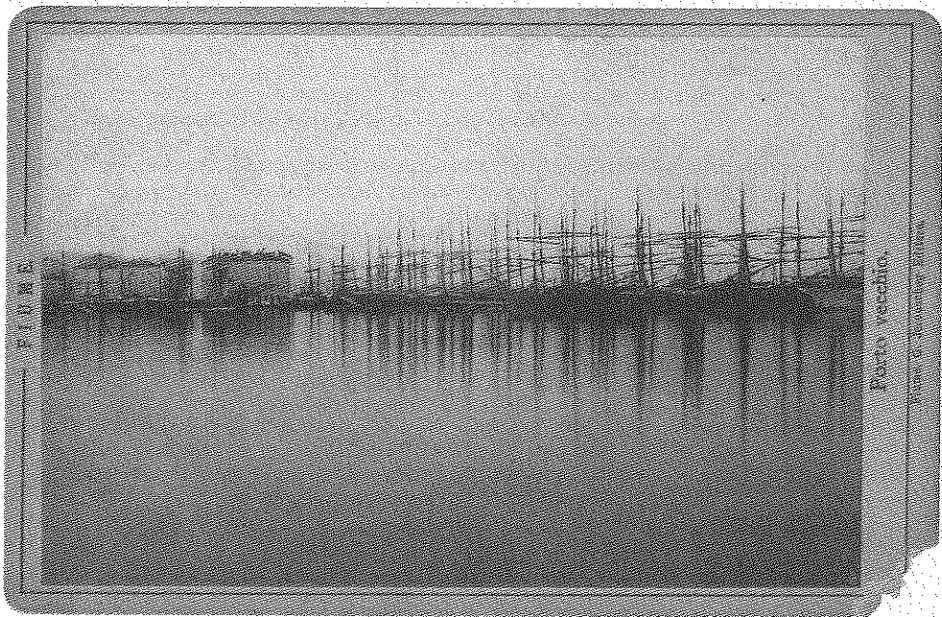
Ilarije Šoić

Vinko Šoić

Milan Tijan

Petar Tijan

Vinko Tijan.

"Šuma" jarbola jedrenjaka vezanih uz lukobran riječke luke krajem 19. st. Vlasnik kolekcije fotografija dr. Vladimir Smešny

DILJEM SVIJETA POGINULI, NESTALI I UMRLI POMORCI IZ KOSTRENE SV. BARBARE NAKON 1900.

Ignacij Pezelj, pomorac, 70 god. Umro 27. rujna 1900. Uzrok starost. Pokopan na župnom groblju u Iquique. Iz zapisa se ne može utvrditi je li tada još bio aktivan pomorac ili je bio iseljenik.

Fran Šimun Randić (Franjin), 28. prosinca 1900. Izgubio se u brodolomu barka "Capricorno" u Bristolskom kanalu u zaljevu Bude. Kad je nastradao, imao je 12 godina, 10 mjeseci i 18 dana. On je najmlađi poginuli pomorac iz Kostrene. Poznato je da su ranije pomorci počinjali ploviti s navršenih 12 godina, a njemu je to bio prvi brod, na koji se ukrcao kao *mali od palube*.

Toma Pezelj, mornar, 42 god. Umro 15. ožujka 1901. Uzrok sušica. Pokopan 17. ožujka u Brooklyn, USA.

Mojsija Polić, pom. kapetan, 55 god. Umro 20. ožujka 1901. od upale pluća. Pokopan 22. ožujka na župnom groblju u Trstu.

Ljube Tijan, pomorac, 43 god. Ubijen 11. svibnja 1901. Pokopan na groblju u Rijeci 13. svibnja 1901.

Anton Pilepić (Stipanov), mornar. Umro 11. ožujka 1902. od žute groznice na brodu "Achille F". Spušten u more.

Ivan Thian (Ivanov), zapovjednik, 49 god. Nestao je u Biskajskom zaljevu zajedno s brodom "Achille F" u studenom 1902. na putu iz Galway (Irska) za Santo Domingo.

Kuzma Randić (otac Jovanina Randića), pom. kap. Od oko 1880. pilot na Suez. Umro 1903. u 78. godini života. Pokopan u Ismailiji.

Paškval Stipanović, pom. kapetan, 51 god. Umro 7. listopada 1904. Uzrok želučani rak. Pokopan 9. listopada na župnom groblju u Mletcima.

Andre Randić, pom. kapetan, 28 god. Umro 20. studeni 1904. na brodu po moru od kapi. Pokopan na župnom groblju na Malti (Valletta).

Ivan Anton Pezelj, rođ. 13. lipnja 1866., otac Roko Pezelj i majka Marija rođ. Mihletić. Umro 12. listopada 1907. u Australiji, Port Gosman. Pokopan u Adelaide. U matičnoj knjizi rođenih Župe sv. Barbare uz njegove podatke, u rubrici Opaska, piše sljedeće: *Po izjavi njegovog brata Filipa, pom. kapit., te legalnih dokumenata, pismo njegove supruge i drugih rođaka o smrti njegovoj, nadalje novinski članak (engleski), fotografija epitafija, stalno je, da je Ivan Anton Pezelj umro u pomorskoj službi prigodom nesreće u Port Gosman u Australiji 12. listopada 1907. godine. Pokopan u Port Adelaide, gdje obitava njegova supruga s djetetom. U Sv. Barbari 25. I 1925. Karlo Trnc, župnik. NB. Josip Karina je bio kod supruge pokojnikove u Port Adelaidu, te svjedoči smrt Ivana Antona Pezelja.*

Ivan Randić (Vickov), mornar, 44 godine. Utopio se u Crnome moru 3. kolovoza 1908. godine. U članku R. F. Barbalića (*Kostrenjska spomenica*, str. 80) piše da se prilikom jedne nesreće utopio vođa palube iz Kostrene na Bugarskom brodu *Varna*. Navodno se nesretnim slučajem utopio u luci Varni. Nema podataka o njegovu imenu ni o godini stradanja (ali je zasigurno moralo biti najkasnije do 1908.). Možda je taj stradali vođa palube bio Ivan Randić.

Stjepan Binder, c.kr. poručnik, 25 god. Utopio se 26. rujna 1913. u luci Urinj.

Anzelmo Randić (Nadalov), zapovjednik. Umro 1913. kao "Adrijin" inspektor u Trstu. Vjerojatno je u Trstu i pokopan.

Fran Šoić, zvani Pirinez, 35 god., I. časnik na brodu *Stefanie* parobrodarskoga društva *Adria*. Umro 13. kolovoza 1916. u Španjolskoj luci *Vigo* od pošasne bolesti. Zbog toga što je vijao austrougarsku zastavu, zemlje koja je bila u ratu, brod je za Prvoga svjetskoga rata bio sekvstriran u neutralnoj zemlji. U luci *Vigo* bilo je tada nekoliko austrougarskih parobroda s kapetanima i drugim članovima posade iz Kostrene. Oni su Frana Šoića dostojno pokopali na gradskom groblju u *Vigo* i na grob mu postavili brončani križ. Njegov unuk Ervin Šoić čuva razglednicu koju je Fran Šoić 7.I.1915. poslao svojoj kćerki Mariji za četvrti rođendan. Posjeduje također i zapisnik s detaljnim popisom stvari koje je pokojnik imao na brodu u času smrti. Iz popisa se može iščitati koje je osobne stvari imao, ali i koje je sve pomorske i navigacijske potrepštine na brodu tada morao imati I. časnik. U razgovoru s pomorcima iz *Viga* 2005. saznao je da se pokojnikove kosti danas nalaze u zajedničkoj kosturnici na groblju u *Vigo*.

Anton Vidas, II. strojar na brodu *Kostrena*. Zbog toga što je vijao austrougarsku zastavu, zemlje koja je bila u ratu, brod je na početku rata 1914. sekvstriran u španjolskoj luci *Vigo*, gdje je ostao za cijeloga rata. U matičnoj knjizi piše: *Vidas se razbolio od Španjolske gripe i na brodu umro 1918. godine. Pokopan je na groblju u luci Vigo.* Pokopala ga je navodno Španjolka s kojom je, prema pričanju, živio u *Vigo* za to vrijeme.

Razglednica koju je Fran Šoić, I. časnik palube P/b Stefania uputio iz luke Vigo kćerki Mariji za četvrti rođendan. Razglednicu čuva unuk kap. Ervin Šoić

Petar Pajkurić (Ignacijev), zapovjednik. Poginuo u Veneciji u ožujku 1919. u eksploziji tereta na p/b "San Spiridione".

Ljudevit Randić, pom. kapetan, 39 god. Umro 8. prosinca 1920. od upale pluća. Pokopan u Baia n. Rokus.

Ludve Randić, zapovjednik na riječnoj plovidbi, 39 god. Umro 1920. godine od upale pluća. Pokopan u Zemunu.

Albert (Bertić) Randić, poručnik na brodu "Baro Fejervary". Iza prvog svjetskog rata (1920?) umro je i pokopan u Genovi.

Kuzma Randić, pom. kapetan, otac Jovanina Randića. Od 1880. radio kao peljar na Suez. Umro 1928. u Ismailiji, gdje je i pokopan.

Mate Karlović, zapovjednik na riječnoj plovidbi, 37 god. Umro u Zemunu 1928, gdje je i pokopan. Posmrtni ostatci kasnije su prenijeti na groblje u Kostreni Sv. Barbari.

Marijan Pezelj (Tomov), mornar na brodu riječne plovidbe, 33 god. Za pristajanja broda u luku konopac se oмотao oko propele, pa je M. Pezelj skočio u vodu i odmotao ga. S obzirom na zimsko doba, bilo je to kobno. Umro od upale pluća u Beogradu 28. veljače 1930., gdje je i pokopan.

Mate Ivan Randić, zvani Jovanin, pom. kapetan. Posao peljara (pilota) u Sueskom kanalu započeo je 1882. i bio je među prvim našim pomorcima koji su došli za peljara na Sueski kanal. Bavio se astronomijom. Poznat je i kao pisac lokalnih komedija za omladinsku sekciju Narodne čitaonice u Kostreni Sv. Barbari koje su tiskane u posebnim knjižicama. Umro je 9. siječnja 1932. u 79. godini života u Ismailiji, gdje je i pokopan.

Bonifacije Čepulić, 54 god. Zapovjednik motornoga jedrenjaka *Sv. Nikola* (trojarbolna goleta) koji je 1933. u nepoznatim okolnostima nestao u Jonskom moru (u Tarantskom zaljevu) na putovanju iz Bone u Tunisu za Jadran (Split). U brodolomu je stradala cijela posada. Jedrenjak je na putovanje za Tunis isplovio iz Vranjica, a dokumente je za isplovljenje predao lučki kapetan Toma Knafel. Njegov sin Zdenko sjećao se kako je tada kao dječak bio s ocem na jedrenjaku pred isplovljenje, a brod je bio obojen u crno.

Aleksandar Rukavina, zapovjednik na brodu riječne plovidbe. 55 god. Godine 1938. nesretno pao s broda u Dunav i utopio se. Pokopan je u Zemunu.

Mate Tonković, 61 god. Zapovjednik putničkog p/b *Prestononaslednik Petar* Jadranske plovidbe d.d. Sušak. Brod je 2. travnja 1941. neposredno iza 16 sati kod Zlarina naišao na minu i potonuo. Istodobno je naišao na minu i potopio se p/b *Karadorđe* na kojem je zapovjednik bio Toma Grdaković iz Kostrene Sv. Lucije. Posade i jednoga i drugoga broda spašene su bez ikakvih jačih ozljeda. Zapovjednici Tonković i Grdaković po dolasku u Šibenik saslušani su i dali su izjave u Lučkoj kapetaniji. Nakon toga otišli su na saslušanje u komandu Ratne mornarice koja se nalazila na fregati *Krka*, vezanoj u Šibeniku uz obalu u Mandalini. U Šibeniku su ostali do 4. travnja poslijepodne. Tada su na poziv direkcije Jadranske plovidbe doputovali u Split i tu su, u direkciji, u subotu 5. travnja bili ponovno saslušavani. Vratili su se uvečer u hotel *Ambasador*. O njihovu daljnjem kretanju ne zna se ništa. Rano ujutro u nedjelju 6. travnja 1941. u Splitu su, u uvali Poljud u moru na pličaku pronađena njihova beživotna tijela. U stališu duša Župe sv. Lucije kao datum smrti kap. Tome Grdakovića upisan je 5. travnja 1941. Bile su izaslane vijesti da su izvršili samoubojstvo (što je malo vjerovatno), no stvarni razlozi smrti nisu nikada službeno razjašnjeni. Pok. kap. Orfeo Tićac u jednom mi je razgovoru ispričao da je za rata u partizanima susreo čovjeka koji mu je rekao da je tih dana služio mornaricu u Splitu i da je bio očevidac kada su u kasnim noćnim satima kapetani Tonković i Grdaković odvedeni iz hotela i da je uvjeren da su tada ubijeni. Ujutro 6. travnja 1941. započeo je napad sila Osovine na Jugoslaviju, čime je spomenuti događaj bio zasjenjen i sasvim je sigurno da nikakva daljnja istraga (namjerno?) nije bila provedena. Obojica su u tajnosti pokopana u Splitu. Zbog ratnih uvjeta njihovi su posmrtni ostaci

dopremljeni u Kostrenu tek nakon nekoliko mjeseci, za talijanske okupacije, a pogreb je bio istoga dana, vjerojatno početkom srpnja 1941. Bio sam, tada dvanaestogodišnjak, očevidac kada se automobil *furgon* zaustavio ispred crkve sv. Lucije, gdje je iskrčan drven sanduk u kojem je, vjerojatno zbog transporta, bio upakiran mrtvački sanduk s posmrtnim ostatcima kap. Tome Grdakovića, ali se ni ja ni nekoliko živih i tada prisutnih ne sjećamo datuma, a nigdje datum nije ni zapisan. Automobil je nastavio put Kostrene Sv. Barbare. Kap. Mate Tonković pokopan je na groblju u Kostreni Sv. Barbari, a kap. Toma Grdaković na groblju u Kostreni Sv. Luciji.

Ivan Rosović, III. časnik stroja p/b *Nemanja*. Na ulazu u Gvinejski zaljev njemačka je podmornica 7. travnja 1942. torpedirala p/b *Nemanja* od 5226 BRT Jugoslavenskog *Lloyda* iz Splita, kada je s teretom šećera krenuo iz južnoameričke luke San Pedro prema američkoj luci Halifax. To je prvi jugoslavenski brod koji je preplovio ocean pod punim naoružanjem još u lipnju 1941. Brodolomce je prihvatio engleski tanker *French Conte*. U luci Halifax konstatirali su 12 žrtava (Ivo Šišević, *Pomorski zbornik I*, str. 823).

U publikaciji *Kostrena u NOB-u*, objavljenoj u Kostreni 1976., u popisu poginulih naveden je podatak da je **Ivan Rosović**, strojar, poginuo kada je njemačka podmornica negdje na Atlantiku torpedirala S/S *Nemanju* koji je prevozio ratni materijal (oružje) iz Montreala u London. U tekstu se ne navodi kada se to dogodilo. Kada je brod potopljen, život je izgubio i Ivan Sablić, mazač, iz Kostrene Sv. Lucije, pa su i podatci o njemu tamo napisani. Međutim, radi dopune navodim da je u publikaciji *Kostrena u NOB-u* u podacima o Ivanu Sablića navedeno da je *Nemanja* torpediran 7. travnja 1942. u blizini brazilske obale. Dakle, u istoj publikaciji, na samo nekoliko stranica, o stradanju broda *Nemanja* i dvama kostrenskim pomorcima poginulim na tom brodu nalaze se različiti podatci.

Ivo Sablić, upravitelj stroja u mirovini, koji živi u Kostreni Sv. Luciji, sin pokojnoga Ivana Sablića, posjeduje primjerak Uredovne potvrde, dokument koji je njegova majka Mladenka dobila u lipnju 1946. da bi kao udovica stekla pravo na pomoć, a u kojem se navodi da je Ivan Sablić na S/S *Nemanja* poginuo 7. III. 1942.

Kap. Orfeo Tićac u svojoj bilješci navodi da je brod *Nemanja* prevozio ratni materijal iz Montreala u Englesku i da je na Atlantiku torpediran i potopljen 7. 4. 1942.

Sve navedeno o pogibiji Ivana Rosovića (a istodobno i Ivana Sablića) pokazuje da je gotovo nevjerojatno koliko se međusobno razlikuju navodi o potapanju broda *Nemanja*. Neoprostivo je, međutim, što je 2001. u Kostreni Sv. Luciji umro

i pokopan Vinko Vranić, tada I. strojar na brodu, a da se s njim nije razgovaralo o potapanju toga broda jer bi zasigurno iznio pouzdane podatke. Danas nitko od članova njegove obitelji i bliskih mu ljudi ne zna gdje i kada je bio potopljen brod *Nemanja*.

Branimir Sović, pomorski strojar, 29. god. Poginuo je na brodu *Triglav* koji je torpediran 10. lipnja 1942., na putu iz Madagaskara za Englesku. Poginuo je toga dana u čamcu za spašavanje koji je mitraljirala njemačka podmornica. Radivojević (*Hrvati na oceanima smrti*, str. 256) navodi da je *Triglav* bio potopljen na Atlantiku 9. srpnja 1942., te da je Sović, upravitelj stroja, nestao. Maštruko (*Na svim meridijanima*, str. 246) također navodi da je *Triglav* potopljen 9. srpnja 1942. i da je tada poginuo Branko Sović, II. časnik stroja. Košutić (*Plava grobnica*, str. 173 – 175) događaj opisuje ovako: „Brod *Triglav* plovio je iz New Yorka za Englesku bez konvoja i 9. srpnja 1942. torpedirala ga je njemačka podmornica. Nekoliko je članova posade poginulo u času udara torpeda, a preostali se dio posade spasio dvama neoštećenim čamcima. Brod je vrlo brzo potonuo. U neposrednoj blizini čamac izronila je njemačka podmornica na koju je bio pozvan zapovjednik *Triglava*. Zapovjednik podmornice mu se navodno ispričavao za izvršeni napad koji je, kao vojnik, morao izvršiti, i ponudio pomoć. Ponudio mu je čak i piće te eventualnu potrebnu pomoć. Kada se zapovjednik *Triglava* vratio u svoj čamac, podmornica je zaronila. Brodolomci su dvama čamcima razapetih jedara krenuli u pravcu Bermuda. Zbog toga što je čamac na kojem je bio I. časnik palube bio brži, uskoro su se razdvojili. Ljude iz sporijega čamca nakon dva dana plovidbe spasio je saveznički brod. Za čamac koji je krenuo naprijed i za ljude u njemu nitko više nikada nije čuo ni riječi.“ Iz opisa nije jasno je li Sović poginuo u času eksplozije torpeda ili se nalazio u nestalom čamcu, pa prema tome nije razvidno kako je nestao (poginuo), u ovom opisu naveden kao Branimir Šović, III. časnik stroja. Prema Šiševiću pisanju (*Pomorski zbornik I*, str. 823), Branimir Sović bio je II. časnik stroja p/b *Triglav* koji je krenuo iz New Yorka prema Engleskoj i 9. srpnja 1942. bio torpediran i potopljen jugoistočno od Bermuda. Torpedirala ga je njemačka podmornica i ništa se ne zna o sudbini 16 članova posade. Prema Radivojeviću mišljenju (*Hrvati na oceanima smrti*, str. 256), Branimir Sović, rođen 1914., upravitelj stroja na brodu *Nemanja*, nestao je kada je brod torpediran 8. travnja 1942. U publikaciji *Kostrena u NOB-u*, objavljenoj u Kostreni 1976., piše da je brod *Triglav* bio torpediran 10. lipnja 1942. na putu iz Madagaskara prema Engleskoj. Pretpostavlja se, da je njemačka podmornica mitraljirala i potopila usamljeni čamac u kojem je bio Branimir Sović, dok se drugi čamac i dio posade spasio. Isto u svom rukopisu navodi i kap. Orfeo Tićac.

I ovdje navedeni podatci o pogibiji Branimira Sovića također su međusobno različiti, a riječ je o relativno nedavnom događaju.

Toma Medanić, zapovjednik, 63 god. (rođ. 1880.). Bio je zapovjednik broda *Serafin Topić*, 1940. zahvaćena požarom ispred luke Oran. Brod je uplovio u luku, tada pod francuskom kvislinškom upravom i istodobno njemačkom okupacijom. Požar je ugašen i brod popravljen. Prema Šiševiću pisanju (*Pomorski zbornik I*, str. 822), brod su zarobili Francuzi i potopljen je kod Orana krajem 1942. Francuzi i Nijemci tražili su da kap. Toma Medanić nastavi ploviti za račun sila Osovine, što je on odbio, pa je zatočen u logor. Kada su Saveznici oslobodili Oran, prešao je u njihovu službu i zaposlio se u luci Oran, gdje je radio za američku vojsku. Toma Medanić na poslu je nastradao u saobraćajnoj nesreći od udara američkoga vojnoga džipa. Umro je od zadobivenih ozljeda 26. rujna 1943. u bolnici N. H. Hospital Civil Oran. Pokopan je u Oranu na groblju Tomascorci, Carce 20, rang 4, fosse No. 3.

Anđelo Dujmić, 55 god., pomorski kapetan, zapovjednik putničkoga broda *Cetina* Jadranske plovidbe. Poginuo je u bombardiranju Senja 9. listopada 1943. Kada su naišli njemački zrakoplovi, Dujmić se sklonio u skladište za sol na obali koji su uništile bombe i pod ruševinama umro. Pokopan je u Senju, a njegovi posmrtni ostatci preneseni su 1948. i pokopani na groblju u Kostreni Sv. Barbari.

Danijel Marunić, upravitelj stroja, 56 god., nestao 25. travnja 1944. po snažnoj buri s čitavom posadom broda *Jakljan* ispred Senja. Prema pričanju njegova sina, kap. Jakova Marunića, brod je uplovio u luku Senj i trebao se privezati. Prebacili su na obalu prvi konopac, no nisu uspjeli na vrijeme dovoljno čvrsto privezati brod koji je pod udarom snažne bure naglo otrgnut i odnesen na pučinu gdje se potopio.

Josip Randić, kapetan obalne plovidbe, 55 god., zapovjednik broda *Zrmanja*. Za njemačke okupacije prilikom pokušaja prelaska partizanskim snagama na otok Ist u ljeto 1944. brod je kod rta Galiola (uz obalu Cresa) vjerojatno naišao na minu i potonuo. Tada je nestala cijela posada. Kasnije, 1946., sjeverno od otočića Galiola, pronađen je leš u raspadanju u čijoj odjeći se nalazila pomorska knjižica na ime Josipa Randića. I pored pronađenoga dokumenta identifikacija nije uspjela, pa je leš pokopan kao nepoznat.

Milan Malešić, 22 god., plovio je kao kadet na brodovima riječne plovidbe. Na brodu se 1942. naglo razbolio i smješten je u bolnicu u Passau (Njemačka). Ubrzo je dopremljen u Zagreb, gdje je umro 1944. od upale srčanih zalistaka. Pokopan je u Zagrebu, a nakon rata njegovi su posmrtni ostatci prenijeti na groblje u Kostreni Sv. Barbari.

Drago Linić, zapovjednik na Riječnoj plovidbi, 53 god. Umro je od kapi u siječnju 1945. Pokopan je u Zemunu.

Na groblju u Bakru podignuta je zajednička grobnica neidentificiranih posmrtnih ostataka članova posade i putnika stradalih u brodolomu P/b Ljubljana u bakarskoj uvali 14. svibnja 1945. Snimio Vjekoslav Bakašun

Laura Volarić, učenica, 19 god. Poginula kao putnica na putničkom brodu *Ljubljana* koji je 14. svibnja 1945. u Bakarskom zaljevu naišao na minu i potonuo. Brod je tada još bio u sastavu NOVJ-a i bilo mu je to već drugo putovanje iz Dalmacije u Bakar, koji je tih dana, zbog još uvijek neočišćena mora od mina, bio jedina luka na sjevernom Jadranu u koju su mogli uplovljavati brodovi. Na dolasku iz Dalmacije brod *Ljubljana* bio je pun putnika, dok ih je u odlasku srećom bilo manje. Brod je odmah po napuštanju obale vjerojatno aktivirao magnetsku minu koja je možda bila tempirana na određeni broj prolazaka. Većina je članova posade i putnika poginula. Nekoliko je poginulih odmah izvučeno iz mora. Među njima nije bila Laura Volarić. Tek u lipnju 1955. iz potopljenoga su broda izvađeni kosturi tridesetak pomoraca i putnika. Budući da ih nisu mogli identificirati, svečano su pokopani 5. lipnja 1955. u zajedničku grobnicu na groblju u Bakru.

Marijan Aić Jakšetić, mornar. Neposredno po završetku rata, 1945. počinio je samoubojstvo u luci u SAD-u.

Đuro (Gjuro) Tijan, poručnik trg. mornarice, 22 god. Poginuo kad je 1946. motorna mauna (ili remorker) ratne mornarice naišla na zaostalu minu na zapadnoj obali Cresa kod rta Pernat.

M/b *Dunav*, Jugolinije iz Rijeke, potonuo je 28. prosinca 1980. u olujnom nevremenu od 12 bofora u Tihom oceanu na približnoj poziciji 31.00 N i 156.43 W oko 700 milja jugoistočno od japanskog rta Nojima. Zapovjednik broda *Dunav* posljednji je put razgovarao s Jugolinijom 27. prosinca i javio o prodoru mora u skladište broj 1. Otada se brod više nije javljao. Japanske su vlasti poduzele potragu, koja unatoč velikim naporima zbog strašna nevremena nije dala nikakve rezultate. U morske je dubine s brodom nestala cijela posada od 32 člana, što je najteža nesreća u poratnim kronikama hrvatskoga brodarstva. Među nestalima bili su Kostrenjani:

Srećko Vukoša, 53 god., zapovjednik

Tomislav Juretić, 35 god., mornar.

M/b Dunav, Jugolinija Rijeka

Spomen-sidro postavljeno u Kostreni Sv. Luciji na početku Ulice kostrenskih pomoraca. Snimio Vjekoslav Bakašun

Z N A M E N
PROŠLOSTI, SADAŠNOSTI I BUDUĆNOSTI
POMORSKE TRADICIJE KOSTRENE
9. PROSINCA 2002. GODINE
OPĆINA KOSTRENA

